

*Stari narodi so ozvezdje Devica upodabljali kot krilato žensko,
ki v desni roki drži palmovo vejico, v levi pa snop žita.*

Zgodba o Demetri

To je zgodba iz grškega bajeslovja, ki pripoveduje o boginji rasti in poljedelstva - Demetri. Da bi uspevali pridelki in bi bila obilna žetev, so ji kmetje spomladi darovali obilne daritve. Navadno so tej boginji pripisovali zasluge za dobro letino. Prišlo pa je tudi poletje, ko so se polja posušila in na sadnem drevju ni nič zraslo. Vse to se je zgodilo zato, ker se je nekega dne izgubila Perzefona, ljubljena hčerka boginje rasti. Zaman so jo iskali. Nihče ni vedel, kam je izginila.

Zaradi silne žalosti se je Demetra odločila, da toliko časa ne bo nič zraslo na zemlji, dokler ne najdejo hčerke in se ta vrne domov. Na svetu je zavladalo najbolj strašno in kruto leto. Nobeno posejano seme ni vzknilo. Vse, kar je zraslo, je umrlo. Prišla je jesen brez pridelkov. Če bi boginja še naprej žalovala, bi človeštvo izumrlo.

Toda sončni bog Helij, ki se vsak dan pelje s svojo zlato kočijo po nebesnem svodu, je videl vse, kar se je dogodilo. Boginji je povedal, da se je zemlja nenadoma na široko odprla. Iz nje je na površje pripeljala kočija s štirimi črnimi konji. V njej je bil bog podzemlja Had, ki ji je ugrabil hčerko. Odpeljal je dol v podzemlje, da bi tam postala njegova žena in kraljica podzemlja.

Demetra je bila obupana. Prosila je vrhovnega boga Zeusa, naj ji pomaga, da bi dobila hčer nazaj. Zeus ji je bil pripravljen pomagati, saj je uvidel, da bo sicer človeštvo izumrlo.

Svojemu brezsrčnemu bratu Hadu je zaukazal, naj hčerko vrne materi. Had pa se je izmikal, da to ni mogoče. Hčerko bi lahko vrnil le, če ne bi v času, ko je bila v podzemlju, nič zaužila. Na srečo pa hčerka vse od ugrabitve ni hotela jesti, čeprav ji je Had ponujal vse vrste dobrot, ki so jih pripravljali njegovi kuharji. Samo enkrat je zaužila nekaj drobnih zrn granatnega jabolka.

Zeus je bil v precepu. Ni vedel, kaj naj naredi, ker je hčerka pojedla ta semena. Ustreči je želel obema, boginji rasti in svojemu bratu, bogu podzemlja.

Zato je ubral srednjo pot. Hčerka bo morala vsako leto preživeti šest mesecev pri materi in naslednjih šest mesecev pri Hadu. Ko preživlja mesece z materjo, je mati srečna in se smehlja na polja, da dajejo obilno letino. Ko pa se hčerka vrne k hladnemu Hadu, je mati žalostna in osamljena. Nič je ne zanima, kaj se dogaja. Brezbrižno dovoli, da svet, ki je bil tako topel in lep spomladi in poleti, postane mrzel in pust pod ledenim nasiljem zime.

V starih časih seveda niso vedeli, da nastajajo spremembe letnih časov zato, ker kroži Zemlja okrog Sonca in je njena vrtilna os nagnjena. Ta zgodba o dekletu, ki mora preživeti pol leta v ujetništvu v podzemlju, preden se lahko zmagoslavno vrne v pomlad, pa je bil njihov način pojasnjevanja velike skrivnosti narave – letnih časov in zakaj zimskemu mrtvilu rasti sledi oživljanje in razcvet s prihodom pomladi.

**Ozvezdje Devica (Virgo) – pri nas zvečer vidno od marca do julija.
Najsvetlejša zvezda ozvezdja je Spika (Klas).**

Kranj – Zlat o Polje, 1. 7. 2017

Marijan Prosen